

2 **Jakub Salmonowicz** [*Salamonowicz h. Korczak**]

ur. ok. 1640 r. w

zm. ok. 1700 r. w

syn Jana (0)

żona 1-vo Dorota z Korffów (*Sul*) - Teodora Korff (*Met.Lit.*) [może była dwojga imion? - przyp. [WiS]]

2-vo Stanisławowa Mirowska, cześnikowa czerska, zm. po 1710 r.

dzieci: Gedeon Kazimierz (K)

- [młody chłopak z „awanturniczą i żądną przygód duszą” zaciągnął się do wojska, gdzie „zdobył” własny majątek i „odbił się” od rodziny (choć otrzymany majątek był w pobliżu majątków rodowych), z którą nie utrzymywał stosunków (?)]

- porucznik chorągwi kozackiej*) Konstantego Wiktoryna Mleccki

- "(...) 3 III 1664 r. Moskale znacznego żywcem wzięli nazwiskiem Czortowa, którego patronem był pan Salomonowicz, bo go on wziął. Z czego Król J.M. był wielce kontent, bo nie mogli mieć żadną miarą języka przez dwa dni starając się – jak panowie koronni, tak litewscy, aż pan Salomonowicz i dobrego zaledwie dotrzymał, będąc i sam niedawno postrzelonym. Za co mu Król J.Mość dał włók pięćdziesiąt w Połoczyźnie i pięćdziesiąt czerwonych złotych, aksamitu na kontusz, atlasu na żupan (...)" [*Pocz.*, str. 90]

* otrzymany od króla Jana Kazimierza (powyżej) majątek, to *Luszniew* = *Łuszniewo*

* 1 włoka chełmińska (staropolska – 1819 r.) = 30 morg = 17,955 ha

mapa P26 S43

Łuszniew (= **Luszniewo**), wś, pow. nowoaleksandrowski, gm. Dryświaty. Dobra królewskie. (...) R. 1663 Jan Kazimierz nadaje Deni-sowiczowi; po śmierci ojca jego **dożywotnio nadane r. 1664 Salmonowiczowi**. R. 1711 August II nadaje Chmielnickiemu (1), 1713 Mikołajowi Kopciowi, 1735 po śmierci Kopcia August III nadaje Gujskiemu; potem znów przechodzi do Kopciów, aż nareszcie car Aleksander I w r. 1817 nadał na lat 50 Józefowi Kopciowi; później przeszło do syna jego Józefa, a po wyjściu lat 50 dostały się skarbowi i zostały nadane starowierom. Jest tu kaplica grobowa, w której spoczywa znaczny Józef Kopeć, gen. byłych wojsk polskich. [*Sul* V/485]

- pułkownik wolontariuszy litewskich

- 1667, pułk.[ownik] [*Hed – Spis ogólny szlachty brasławskiej*]

- **Salmonowicz Jakub** podstoli inflancki w l. 1677-1690 (obrony 20.10.1677 r.)

[*LWIA SA 3417, k. 2073 i „Urzednicy Inflanccy XVI-XVIII wieku. Spisy”, Kórnik 1994*]

- „Jakuba **Salmonowicza**, Podśędka Brasławskiego” (naznaczonego do Komisji o rozgraniczenie Powiatu Brasławskiego z Xięstwem Kurlandzkim, która działać miała w Jeziorosach; 1676 r.) [*Vol. Leg. t. V s. 401*]

- w 1675 r. kupuje wraz z żoną dobra Hryszkowszczyzna od Jana i Konstancji Dziwlewskich

mapa P27 S43

Hryszkowszczyzna, dobra, pow. nowoaleksandrowski, gm. Rymyszany (8 w.), 37 w. od m. pow. Gabryel Rudomina sprzedaje H. Janowii Konstancji z Osieńskich Dziwlewskim, od których nabywają r. 1675 Salmonowiczowie, podstol. inflanccy. Obecnie Dowgiałłów [*Sul*] [*Obecnie dobra te, położone nad jez. Róża i Ilgajtja, noszą nazwę Gryszkowszczyzna*]

Hryczkowszczyzna, (mylnie zwana **Hryczkowszczyzna**), dobra w pow. nowoaleksandrowskim; naprzód zwały się Łopiejkowszczyzna, później Ilgajcie, położone nad jeziorami Ilgajcie i Róża. R. 1558 właściciel ówczesny Gosztold słudze swemu Marcinowi Hryczkiewiczowi Kimbarowi za ziemię nazwaną Łopiejkowszczyzną sześć służeb nadał, które odłączył od dworu swego daugieliskiego. Pobudowawszy się Kimbar na niej mieszkał. Po śmierci żona jego otrzymała tę ziemię na wieczność za daniną króla Zygmunta Augusta. Kimbarowa miała czterech synów, którzy podzieliwszy się osobno zabudowali się i spokojnie używali, i nazwano tę ziemię od jeziora Ilgajcie Ilgajcami. Później Stanisław Naruszewicz kasztelan smoleński, przywłaszczając sobie niesłusznie tę ziemię i poddanym mienia ilgajskiego ze spokojnego dzierżenia potomków Kimbarowych wyrugował i chociaż im to jako ich własność przysądzone, później jednak Naruszewicz wiecznym prawem nabywszy od Kimbarów i dwory ich zniósł i swoje dobra założył. Hryczkowszczyznę je po Hryczkowiczach-Kimbarach nazwał i do mienia swego widzkiego przyłączył w roku 1615. Albrycht Naruszewicz i Helena z Ratomskich sprzedają dobra roku 1628 Krzysztofowi Dusiaciemu-Rudominie; ten odstępuje Piotrowi Rudominie, chorążemu brasław. w 1658 r., a w 1673 r. nabywa je Gabriel Rudomina, który sprzedaje Janowi i Konstancji z Osińskich Dziwilewskim. W 1675 r. Hryczkowszczyznę kupują Jakub i Dorota z Korffów **Salmonowicze**. Syn ich Gedeon-Kazimierz i Eufrozyna z Wawrzeckich **Salmonowiczowie** sprzedają w roku 1710 Krzysztofowi i Maryannie z Wawrzeckich Biegańskim. (...) [Sul t. III s. 193]

Do dóbr Hryczkowszczyzna należały również **Gierejsze** [Sul t. XV cz. 1, str. 498]

- za „zasługi dla Rzeczypospolitej” otrzymał Przywilej króla Jana III z dnia 10 III 1689 roku (wpisany do Akt Grodzkich Wileńskich 12 X 1712 r.) na dobra Łuszniewo [potwierdzenie-przedłużenie nadania Jana Kazimierza z 1664 r.(?)] i dodatkowe majątki Gieczany i Szmilgi [położone w pobliżu Łuszniewa]

● Gieczany (obecnie Gierczany),

● Szmilgi (obecnie Smilgeni), wś nad jez. Smilgenu

mapa P26 S43

Gierczany, wś, pow. nowoaleksandrowski, gm. Dryświaty [Sul]

- podśudek brasławski, wybrany 3.01.1690 r. [LVIA F 1040-14]

- był podśudkiem brasławskim w 1691 r. [LVIA, SA 3417, k. 2016-8]

- "539. (Jarosław) 9 VI 1711. Dobra Łuszniewo (w pow. brasławskim) post fata ur. ([cc] i Teodory Korffówny, ("która po pierwszym mężu swoim ur. Salmonowiczu iure communicativo te dobra trzymała") Mirowskich małżonków ur. Mikołajowi Chmielnickiemu koniuszemu brasławskiemu."

[Met.Lit. Wp. 155, s. 407-408]

* (Jarosław) - miejsce wystawienia dokumentu nadania

* [cc] - w Metrykach Litewskich brak jest imienia Mirowskiego

* Teodora z Korffów Mirowska, 1-vo Salmonowiczowa Jakubowa

* Mirowscy (Teodora i [cc]) zmarli w 1710 r.

* post fata - po śmierci

* iure communicativo - prawem wspólnoty majątkowej z mężem Jakubem

*) W lutym 1660 roku rajtaria Krzysztofa Jeśmana Synkowskiego została, jako chorągiew kozacka, przejęta pod komendę Hrehorego Kazimierza Podbereskiego, a Samuel Andrzej Abrahamowicz przekształcił własną chorągiew rajtarii także w chorągiew kozacką. W maju tegoż roku Jan Kazimierz utracił jedną ze swoich kompanii rajtarii, którą jako kozacką przejął Wiktoryn Konstanty Mleczko herbu Doliwa (zm. 1678) – starosta generalny żmudzki w l. 1670-1678, pułkownik generalny Księstwa Żmudzkiego od 1656, podstarości żmudzki od 1643, podśudek, sędzia żmudzki od 1652, truckaszys Jego Królewskiej Mości, rotmistrz i pułkownik wojsk litewskich. Żona Zofia Isajkowska; córka Konstancja, żona Jana Władysława Brzostowskiego (ur. 1646, zm. 1710)

*) być może potomkowie Jakuba, zmuszeni do wywodu szlacheckiego po 150. latach, nie znali dokładnie jego herbu; wie-dzieli jednak, że praprzodek pochodził z Węgier; przyjęli za swój herb Korczak – pochodzący też z Węgier ???

Mikołaj Kopeć [ur. ? - zm. 1735] (s. Kazimierza starosty okołowskiego), sędzia grodzki brasławski i stolnik wilkomirski 1726, żona Konstancja Mirska – w r. 1689 nabywa od Gedeona Salmonowicza dobra Łuszniewo v. Łuszniewo w pow. brasławskim położone (wg. kopii zapiski znajdującej się w archiwum rodziny Kopciów h. Kroje).

Jedną z najcenniejszych pamiątek w archiwum rodziny Kopciów jest testament gen. Józefa Kopcia – cytuję fragment:

„20 stycznia 1839 r. w majątku **Łuszniewo** [gen. Józef Kopeć zmarł w 1827 r.! – przyp. [WiS]]

Będąc zdrowym i na umyśle przytomnym – pięćdziesiąt lat na służbie wojskowej skołatany, mając w uważeniu ażeby z powodu wyż. wyrażonych niepozostawać bez dyspozycji, lub nagłego w słabościach zgonu, po rozważeniu, aby następcy

moi mieli we wszystkim dostateczną wiadomość następnę czynię rozporządzenie. Gdzie wiedzieć nie może w jakim miejscu przyjdzie zamknąć powieki. Przeważnie na pogrzebienie zwłok moich nieczynnie żadnego przeznaczenia, ale to wszystko zostawiam najmilszej żonie Anieli z Szmyderów, primo woto Stadnickiej, a dopiero Generalowej Kopciowej i synowi Józefowi obowiązując wcześniej ich, ażeby żadnych nadzwyczajnych kosztów nie czynili, ale podług obecnej możności zwłoki moje w ziemię złożyli. I co do funduszu mojego, sprzętów rozmaitych, także kasy i wszelkich żywiołów oraz innych ekonomicznych narzędzi i majątku Luszniowo leżącego w powiecie brasławskim gubernii Wileńskiej mnie od Najłaskawszego Monarchy Aleksandra I-go nadanego na pięćdziesięciolecie – stanowią żonę moją właścicielem i po jej zejściu syna Józefa.....”